

Factor F งานก่อสร้างทาง

สาระสำคัญของ Factor F งานก่อสร้างทาง

ในงานจ้างเหมาก่อสร้างทาง ค่างานจะคิดเป็นราคาต่อหน่วยของลักษณะงานต่างๆ และค่างานทั้งโครงการได้จากการคำนวณหาปริมาณงานแต่ละลักษณะงาน คูณด้วยค่างานต่อหน่วย ซึ่งเมื่อรวมค่างานแต่ละลักษณะงานเข้าด้วยกัน ก็จะได้ต้นทุนค่างานทั้งโครงการ แต่ในงานจ้างเหมาผู้รับจ้างจะต้องมีค่าใช้จ่ายด้านอำนวยการทั้งในสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสนาม รวมทั้งยังมีค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ย ค่าความเสี่ยงต่อความเสียหายจากภัยธรรมชาติหรืออุบัติเหตุ และภาษีต่างๆ ที่ต้องจ่ายให้แก่รัฐจากเงินที่ได้จากการก่อสร้างนี้ด้วย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้างดังกล่าว จำแนกได้เป็น 4 รายการใหญ่ ดังนี้

- 1 ค่าอำนวยการ
- 2 ดอกเบี้ย
- 3 กำไร
- 4 ภาษี

และเพื่อความสะดวกต่อการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ได้กำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง ทั้ง 4 รายการดังกล่าว ไว้ในรูปแบบของตาราง เรียกว่า ตาราง Factor F

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง 4 รายการใหญ่ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของ Factor F นั้น มีสาระสำคัญประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้างรายการต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ค่าอำนวยการ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายรวม 4 หมวด ดังนี้

- 1.1 หมวดค่าใช้จ่ายในขั้นตอนการทำสัญญา
 - 1.1.1 ค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันสัญญา (Performance Bond)
 - 1.1.2 ค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันผลงานก่อสร้าง 2 ปี
 - 1.1.3 ค่าอากรแสตมป์ติดสัญญา
 - 1.1.4 ค่าเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนและกองทุนประกันสังคม
- 1.2 หมวดค่าใช้จ่ายสำนักงานสนาม ที่פקเจ้าหน้าที่และยานพาหนะ
- 1.3 หมวดค่าใช้จ่ายบุคลากรและค่าใช้จ่ายสำนักงานใหญ่
- 1.4 หมวดค่าใช้จ่ายในการบริหารความเสี่ยง

2. ดอกเบี้ย

เนื่องจาก การดำเนินการก่อสร้างต้องใช้วงเงินลงทุนสูงมาก บางครั้งจำเป็นต้องกู้ยืมจากสถาบันการเงิน เพื่อมาใช้หมุนเวียนในงานก่อสร้าง แม้ว่าทางราชการจะมีการจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ผู้รับจ้าง เพื่อใช้หมุนเวียนในการเตรียมงานก่อสร้างจำนวนร้อยละ 10 ของค่างานทั้งโครงการแล้วก็ตาม เงินจำนวนนี้จะพอเพียงสำหรับการเตรียมการเบื้องต้น และจัดหาวัสดุมาใช้ก่อสร้างได้เพียงบางส่วนเท่านั้น นอกจากนี้เงินจ่ายล่วงหน้าจะถูกหักคืนทุกงวดที่ทางราชการจ่ายค่างาน และยังมีภาระหักเงินประกันผลงานจากค่างานที่จ่ายให้อีกด้วย ดังนั้นจึงยังคงต้องมีการกู้ยืมเงินมาใช้หมุนเวียน

โดยทั่วไปดอกเบี้ยจะคิดให้สำหรับระยะเวลาประมาณ 3 เดือนหรือ 1/4 ของปี เพราะในการทำงานผู้รับจ้างต้องจัดหาวัสดุล่วงหน้าและภายหลังส่งมอบงานแต่ละงวดแล้วยังต้องรอขั้นตอนการเบิกจ่ายค่างานอีก

การคิดค่าดอกเบี้ยในตาราง Factor F นั้น มีสูตรสำหรับการคำนวณ ดังนี้

$$I = i/12*[r/100+(T+D-1)*a/100-(a+r)/100*(T+1)/2-(D-1)]$$

โดยที่ I = ดอกเบี้ยรวมทั้งโครงการ (%)

T = ระยะเวลา (เดือน)

D = ช่วงเวลาการรับเงิน (เดือน)

a = อัตราเงินล่วงหน้าจ่าย (%)

i = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปี (%)

r = อัตราเงินประกันผลงาน (%)

สำหรับอัตราดอกเบี้ยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าดอกเบี้ยตามสูตรดังกล่าว นั้น กำหนดให้ใช้ค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมประเภท MLR ของธนาคารขนาดใหญ่ อย่างน้อย 3 ธนาคาร เป็นเกณฑ์พิจารณา โดยให้กำหนดเป็นตัวเลขกลม กรณีอัตราดอกเบี้ยเป็นเศษ ถ้าเศษถึง 0.50 ให้ปัดขึ้น ถ้าไม่ถึง 0.50 ให้ปัดลง และให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เป็นผู้กำหนดและประกาศอัตราดอกเบี้ยทุกต้นปีงบประมาณ (เดือนตุลาคมของทุกปี) และระหว่างปีงบประมาณหากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เปลี่ยนแปลงถึงร้อยละ 1

สำหรับอัตราดอกเบี้ยที่กำหนด และประกาศใช้พร้อมกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ได้กำหนดไว้ที่อัตราร้อยละ 8 ต่อปี

3. กำไร

กำไร ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้างรายการหนึ่ง กำหนดโดยใช้อัตรากำไรทางธุรกิจ (Financial Profit) หรือกำไรเชิงธุรกิจ (Excess Profit) ซึ่งหมายถึงส่วนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ คิดในอัตราร้อยละ 3.5 - 5.5 ของค่างาน (ทุน)

4. ภาษี

เป็นค่าภาษีที่ผู้รับจ้างจะต้องจ่าย คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ในอัตราปัจจุบัน (ร้อยละ 7) โดยหัก ณ ที่จ่าย

นอกจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง รวม 4 รายการใหญ่ ดังกล่าวแล้ว สภาพภูมิอากาศในภาคต่างๆ ของประเทศ ก็มีผลกระทบต่อการทำงานก่อสร้างและค่าใช้จ่ายต่างๆ ด้วย โดยในพื้นที่ที่มีฝนตกชุกหรือมีช่วงเวลาฤดูฝนยาวนานกว่าภาคอื่นๆ จะมีชั่วโมงการทำงานก่อสร้างต่อน้อยกว่าพื้นที่แล้งกว่า ซึ่งมีผลทำให้ค่าอำนวยการต่างๆ สูงขึ้น และยังกระทบถึงค่าครอบครองเครื่องจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรจะสูงกว่าเครื่องจักรที่ทำงานในพื้นที่ที่แล้งกว่า จึงจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายชดเชยในส่วนนี้ ในลักษณะของ Factor F กรณีฝนตกชุก ด้วย